

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 124.— Diumenge 21 de Desembre de 1902.

LO QUE VOLÉM

enjol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut les quinatz y llevas en massa y establent que la reserva regional forosa presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Satisfacciōns a mitjas

Segons la nota del Consell de ministres en lo que's donà compte del Missatge endressat al rey per las societats econòmicas y de cultura de Barcelona, s'ha acordat que's dirigeixi una circular als inspectors d'ensenyansa, en lo sentit de que no tingui aplicaciōl' decret d'en Romanones sobre l'ensenyansa de la doctrina. Com se veu, donchs, lo govern ha regonegut l'ultratge que s'havia inferto a Catalunya y la justicia de la peticiō feta per tots los bons catalans, però, procedint ab una cobardia inperdonable, no s'ha atrevit a donar la satisfacciō completa que se li demanava y ha defugit la derogaciō total del desgraciat decret.

Si en Silvela, l'home de las estragemas, s'ha cregut ab això enganyar al poble catalā, s'ha errat de mit a mitj. Lo poble catalā, contra lo que ab mala fē se manifesta venen propalant los polítichs madrilenys y la prempsa que segueix las seves inspiracions, no reclama per pur capritxo ni per un egoisme mal entès. Las seves exigencies, las seves pretensions, están fonamentadas en la rahó y en la justicia, y las ampara la llògica y'l dret. Per aquest motiu no se acontenta ab pidolar almoinas que avergonyeixen per igual al qui las reb, y al qui las dóna, sinó que concreta las seves aspiracions en programes ben definits, quina conformitat ab las lleys divines y humanas que governan lo mon, ningū pot descobrir.

Fa molt temps que la nostra parla estimada, és objecte de seguidas vexacions per part de l'Estat espanyol. Se li arrebassá primer son carácter oficial, que havia mantingut per espai de segle, y se la volia arrancar fins de la conciencia del poble, ab l'intent traidor de matar d'una vegada la personalitat de Catalunya, que viu y viurà y serà regoneguda de cada dia més, malgrat tots los despotismes y totas las tiranias. Y veus aquí perquè la disposiciō d'en Romanones aixecà l'airada y tremenda protesta del nostre poble que enfonzà un govern y ha fet capitular vergonyosament al seu seguidor.

Mes, com hem apuntat abans, la satisfacciō no ha sigut completa ni ha d'acontentar als bons catalans. Lo decret del ministre d'en Sagasta queda en peu ofençar la nostra dignitat y los nostres sentiments, puig que una circular podrà atenuar en més o en menys l'alçans de la disposiciō ministerial, però aquella quedará subsistir y ab ella continuará agraviantse a tot un poble, quan, com succeeix aquesta vegada, ataca lo més intim i sagrat de la seva vida.

No són mestres los governants espanyols en l'art desdixitat de desaconsejar als pobles que han de viure sota'l seu jou: sembla talment que un esperit de perdicōl's inspiri, senyalantlo's camí més planer pera arribar ab poch esfors a la desfeta final. Per això quan veuen apareixer en una regió energias fecondas que podrian aprofitar y estimular a l'énsembs en benefici de l'Estat, refermant la seva inconsistent unitat y assegurant la seva mateixa independència amenassada, procuran ofegar las aquelles energias, mostrantlas a las demés regions com un perill pera lo perevirde. Per això també quan ni ab armas tan poc nobles conseguixen lo seu objecte y'l mohiment amenassador creix y s'ageganta per moments, no fan altra cosa que cercar paliatius o interinatats que a cap fi, pràcticament condueixen, negants a reparar llealment lo dany comès.

Per lo que toca a Catalunya, no obstant lo que acabem de dir, pot afirmar-se que's governants espanyols han perdut lo plet que ab ho veuen y se'n queixan. *El Imperial*, *El País* y demés

patuleya que defensan la política centralista. Las satisfacciōns, encara que no sian complertas, encara que no sian més que a mitjas, demostrant als ulls de tothom de quin costat està la rahó y la justicia, y es ben sabut que'l que's troba en aital cas no se resigna tan facilment a perdre.

A la tossuderia dels governants hi oposarēm la nostra fermesa, a la seva mala fē la nostra honradeza, a las seves despóticas imposicions, la forsa incontrastable de la rahó y del dret, y ja's veurà com dintre de poch los desgravis serán complerts. Los governants s'haurán de convencer de que quan un poble vol conservar la seva personalitat, no hi ha forsa humana que'l puga vence.

PREPARATIUS

S'acaba l'any 1902, en lo quin tant s'ha guanyat en lo camí de combatir lo caciquisme, plaga la més fúesta d'aquest país, y anèm a entrar al 1903.

Bon any se'n espera. Hi haurà que sostener lluitas titàniques, y las eleccions de diputats a Corts, provincials y regidors posarán una vegada més de manifest que'l número de ciutadans que s'interessan per la cosa pública és cada dia major y que'l poble n'està cansat de soportar aquesta taifa de polítichs que havien près la representaciō del poble com a medi de satisfer las ambiciōs y las concusions.

Lo combat serà terrible. Los caciquistas, pera qui fou una revelaciō lo ocorregut a las passadas eleccions municipals, han refugit la discussió, y sols valentse de malas arts han procurat treurer de las derreries de son predomini'l mellor partit possible, convensuts de que l'època de sa domaciō s'acaba.

Mes l'actual quietut toca a son terme. Ja veuràn nostres lectors com qualsevol dia, aixís que s'acostin las eleccions, tornará a empender la prempsa caciquista violentas campañas personals, y'ls insults, injurias y totas las armas innobles de que han vingut valentes pera exercir de matōs, s'empearán pera portar l'esporrugiment a la gent de sa casa, que no'ls convé prengui una part activa en la política.

Ja hi comptèm ab las furias dels enemicshs y com s'hi van acostumant tots los patricis als lladruchs dels gossos peters de la política centralista, per lo mateix no'ns vindrà la cosa de nou. Anirèm al sacrifici com hi anarem l'any passat, y segóns sigui la línia de conducta dels contraris será la nostra. No'ns han de fer por ni hem de deixarlos lo camp lliure.

No'n faltarà d'altre que'n deixessim imposar per polítichs d'ofici. Poden cridar, fer y desfer, com més cridin més tindrēm interés en presentarlos de cós enter devant de l'opiniō pública, y aquesta donarà en últim terme son fallo.

Y com no'ns agrada treballar a la ombra, com los procediments caciquistas están renyits en nostre modo de ser, com volèm aplegar al nostre costat totes las personas de bona voluntat, desde ara hem comensat ja ab dalit y entussiasme'l treballs electorals.

Cada dia ab més fē y rebent probas de quant interessa a lo més sà del poble la tasca que'n hem emprès, s'acoblan a nostre costat valiosos elements desitjosos de compartir ab nosaltres la tasca de redempcio. Al'veurels reunir lo cor s'aixampla a la més gran esperansa y estēm segurs de que en las pròperas eleccions rebrà'l caciquisme altre cop mortal.

Al costat nostre hi caben totes las personas de bona voluntat, y'l concurs de totes elles será ben agrait. Que no se'n preocupe de lo que pugan fer ni dir los caciquistas; al fi y al cap, aquí tots nos coneixēm y tinguem la seguretat de que no'ns deixarem pas acobardir.

PERIÓDICH CATALANISTA

A nostra tasca d'abnegaciō y de sacrifici sols poden oposarhil's cacichs una historia plena de disbausas, desacerts y profits personals, y si no restan escarmants y volen brega, brega tindrēm, que quan se treballa a cara descoberta y ab convicció rès hi ha que esplanti.

La lluyta per altra part és fīns convenient y casi sentiriam que aquesta no fós desesperada, puig com més cridin y més fassin, més los hi toca rencor.

No hem tingut altre objectiu a l'escriure aquestas ratllas que donar fē de vida. Que no'n tinguin dubte'l's palítichs centralistes; lo catalanisme en las vinientes eleccions vol demostrar una vegada més sa virilitat y sos avenços. Vol altra volta midar las forças ab las forças decadents del caciquisme, y pera conseguir aquest si està dispositat a tot. Emplearem si és necessari l'artilleria grossa; acceptarem lo combat en las condicions que se'n presenti, sens desfalliments de cap mena, y tingan la seguritat los caciquistas de que no temerà ni a l'opiniō pública ni a n'ells, quina forsa és més migrada de lo que creuen.

Un discurs d'en Querol

Prometerem als nostres lectors parlarlosi ab la deguda atenció del discurs pronunciat per nostre benveu-gut amic Don Ferran de Querol, en la sessió acadèmica de la Societat Arqueològica d'aquesta ciutat, y es ab ver gust que cumplim l'obligaciō contreta, puig que no s'ha esborrat de la nostra ànima la fonda impresió que'n produí l'escoltarlo, y l'intima satisfacciō que allavors sentirem s'ha fet més intensa al passar la vista per l'original, que l'autor, ab una confiansa y finesa que no sabem com agrahir, ha tingut la bondat de facilitar.

Ab motiu de la publicaciō de «Clíches», primer llibre catalā d'en Querol, ja ho diguerem quèl nostre amic sentia y parlava com un bon fill d'aquesta terra: llurs sentiments patriòtichs, verament patriòtichs, prou que s'entreveyen y resplandian al través d'aquel's hermosos quadros, ja describint costums, ja rabejantse en los més sublims misteris de la Religiō, ja fuetejant los vics d'una societat y d'un règim que viuen en una atmosfera ingrata de convencionalismes. S'endevinava ab ben poch esfors, que qui d'aital manera escribia, havia de tenir una ànima ben catalana, trempada en los etzars de la vida, en los desenganyos d'home públich, portat per las circumstancies y pel propi valer més que per afans de poder a ocupar llocos preeminents, en l'ensorrament d'una política que no ha pogut arribar sisquera al despotisme ilustrat... Faltava tan sols a n'en Querol una professió de fē, sincera, explícita, terminant, que bullia en son pensament y li neguitejava l'ànima, y aquesta professió de fē, si aixís pot anomenar-se, l'ha fet tal volta inconscient, sense adonàrsen, en lo discurs que comentem.

L'escayenta ocasiō de que per primera vegada y per boca de l'erudit D. Agustí M. Gibert se parlés a l'Arqueològica en llengua catalana, oferí al Sr. Querol tema pera son parlament. Ni podia ésser més oportūl tema, ni deixava d'exposar'si qu'il desenrotllava a perills que la preocupaciō o la malavolensa senyalan a cada pas. Però en Querol, que pagava un tribut a la justicia y no a l'opportunitat, sapigué dir tot lo que pensava sens que'l més exigent pogués titllar un concepte, una frase, una sola paraula: que quan parla'l cor de l'home ab la convicció que donan un estudi profund y una superior cultura, l'apassionament no hi cap o és un apassionament just, sincer, llegítim, que a ningū pot ofendre y que tothom ha d'aplaudir.

No s'entretingué'l Sr. Querol en fer odiosas comparacions entre la llengua castellana y la catalana. Demostrent un perfecte coneixement de aquella y de sos clàssichs antichs y moderns, prodigà justas alabansas a l'una y a s'altres y afirmà que'l castellà l'escoltaba sempre com una música melodiosa que recrea'l sentit y sedueix l'imaginaciō, però que no fa més qu'escoltarlo, que no'l sent; y si algunas vegadas la seva hermosura l'enlluerna y fins lo cega, no l'arriba a comoure. Lo que'l conmou, lo que li ompla'l cor, lo que l'enterneix fentli brollar llàgrimas d'alegria o de tristesa, són los cants y las estrofas de nosaltres grans poetes, lo recor de las primeras oracions que li ensenyava sa mare, los darrers consells del pare agonitzant, lo barboteig incipient dels fills, los goigs sublims y los do'rs intenses de la familia, perquè tot això qu'és íntim, qu'és personal, qu'és sagrat, tot, tot, ho ha sentit en català.

Prenguē peu d'aquí l'orador, pera fer una hermosa y acabada comparsa entre la llengua oficial d'un poble y la que li és propia, dient en resum que l'una, simbolizant l'Estat, l'autoritat, lo poder, se respecta, y l'altra sintetisant la fē, la llar y la família, s'estima ab tota l'ànima. Per aquest motiu tots los catalans estimem sobre totes las demés la nostra llengua catalana, qu'és en llurs tendresas, dolsíssima, en llurs energies, tremenda, en son vocabulari, rica, en sa fonètica, racional, en llurs títols, ben noble, en sa història literaria atíquissima y brillant.

Feu després encertadas consideracions històriques respecte a la nostra llengua y a la castellana y nombrosas citas d'autors d'abdoms idiomas pera demostrar que en rès desmereix l'un de l'altre ni fóra capás ningú de sostindre quin és superior dintre de tots y cada un dels distints gèneros de la literatura. Dedica un entusiasta paragraf al nostre Renaixement literari, y al regoneixe que dintre de Catalunya hi ha hagut sabis y oradors y poetes que han produït obres admirables en la llengua oficial, diu que comprèn que'l's tals arribaren a identificarse y familiarisar-se ab lo castellà, a dominarlo y posseirlo ab perfecció, però que no pot comprendre qu'el sentissen. Y essent aixís—exclama—evolèu major demostraciō de que és impossible imposar un idioma, com ho fóra imposar una idea, un sentiment, un amor?

Rès hi sà que dintre d'un Estat hi hagi y hi visquin diferents idiomas, com tampoc atenta a l'unitat de aquell la subsistencia de pobles de distint character y costums opositats: quan lo perill los amenaça, tots se junten com un sol home pera defensar-se, rivalisant en abnegaciō y en heroisme. Y aquí, mellar potser que en cap altra part, sintetisa en Querol lo pensament de son discurs, ab las següents paraules que copiem sense traduir:

Espanya, la Espanya que pudo ser señora de dos mundos gracias a la fuerza que sus Reinos regionales aportaron a la unidad nacional, y que, con esta unidad y este poder, empezó su decadencia, Espanya tiene un interés grandísimo en fomentar el amor de sus Regiones por los respectivos elementos integrantes de la vida de sus pueblos: el interés de su propia existencia.

Sin l'amor á la Patria que ha dado en llamarse *chica*—neciamiente, en verdad, porque la Patria siempre es grande, las doctrinas que tienden á derribar fronteras, á amalgamar naciones, á arrumar tradiciones venerandas, aspirando á la utopía del Estado Universal (que es tanto como aspirar á la tiranía), tendrán en apoyo de sus dogmas disolventes un argumento incontrastable, y es, el de la mayor facilidad y lógica que ofrece borrar los límites territoriales trazados por la espada de un caudillo ó por el sello de una Conferencia diplomática, que saltar las vallas levantadas por la naturaleza, por la geografía, por la tradición, por la historia, por el carácter y el lenguaje de los pueblos.

Marca por todo extremo distinta de ese carácter, de esa idiosincrasia, es el idioma, medio concedido por Dios á la criatura racional para expresar sus ideas y sus sentimientos, vehículo por el que llega á nosotros la tradición, signo que exterioriza y perpetua las leyes que rigen la familia y la propiedad, las bases todas en que descansan las sociedades... el genio todo de los pueblos.

Lo discurs del Sr. Querol acaba a b un elogi eloquentíssim de la llengua catalana, relacionantla ab los fets més brillants de la nostra gloria historia.

Veus aquí grollera y migradament resumit lo treball del digne president de la Societat Arqueològica. De son mèrit literari, de las beilesas de forma y de concepte, no cal parlarne, puig prou conegut és avuy lo nom de Querol en lo camp de las lletres, pera tributarli elogis si bé merescuts, innecessaris.

La professió de fē d'en Querol, com deyam al comensar, no pot ésser ni més explícita, ni més sincera, ni més terminant. Tenim un soldat més, ardit, valent y entusiasta, a las nostres filas. ¡Quin goig pera'l que fà tants anys venim treballant, ab inconsciencia de nous primer, ab coneixement d'homes després, veure que'n obran los brassos los qui per son saber, sos prestigis y sa posiciō són una garantia per tothom!

LL.

Bona orientaciō

Ja ho havém dit altres vegadas: nos resulta molt més planera y agrada-vola la feina de lloar a las personalitats y corporacions que tenen a son càrrec lo foment y defensa dels interessos tarragonins, que no la de senyalar y censurar deficiencias y corruptelas de las mateixas. Es molt més cómodo aplaudir que censurar, perque la censura, per justificada que resulti, malgrat sigui filla de lo que un té per manaments de la conciencia, porta aparelladas, sobre tot entre nosaltres, odis y rancunias, per quina satisfacciō no's perdonan medis, ben sovint poch lícits y sans.

Se necessita molta abnegaciō y gran forsa de voluntat pera fer de aquest ofici nostre, que ab tot, també nos produceix l'inmensa satisfacciō de veurels apoyats pel veritable poble tarragoni, especialment pels nostres obrers y menestrals y tot lo que constitueix la part sana y juiciosa de la nostra ciutat. Aixís tenim la pretendió de créurho.

Més deixemnos de divagacions que a res pràctich nos portarian ara, y tornem a la qüestió objecte d'aquestes ratllas.

Es un fet que ningū podrá negar per desgracia, que entre las classes directoras, mellar dit, entre las corporacions oficiales, se presentan pocas ocasions pera la lloansa, pera parlar-ne en bē. Y per això és que nosaltres profitem ab gust las pocas que's presentan, registrant y aplaudint quant fassin de bō, com és de justicia, y quina ocasiō acaba d'offerirnos la Junta d'Obres del Port ab la seva darrera sessió, que, segóns los nostres informes, va ésser veritablement profitosa y senyala una nova y sana orientaciō.

Sembra qu'en aquesta sessió, quina duraciō va ésser de quatre horas, se va tractar seriament de procurar per tots los medis, lo major augment en lo tràfec del port, estimants ecom a solucions pera conseguirlo, l'abaratament dels drets, fins arribar, si és possible, a la franquicia absoluta, a la total supressió de tota tributa y impost, dins de lo que permeti lo nostre règim duaner, ab lo que resultaria'l port de Tarragona, lo més barato del Mediterrani; otorgar gratuitament un número de días pera que las mercancies puguen estar en los tinglados; construir obras de millora, capacitat y comoditat, que no sols vingan a satisfacer apremis immediats, sinó que respondin a neccesi-

ORNAMENTS D'IGLESIA

Teléfono, 36

J. CABALLÉ Y GOYENECHE
TARRAGONA

Teléfono, 42

Fills de Miquel Gusí

BARCELONA

Artística pera Salóns

en Bronzo

Bronzo-Or

= = =

Plata Santamaría

de la casa

H. y A. Santamaría

BARCELONA

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

tats del perevidre, y finalment, fer tota classe d'esforços y sacrificis pera posar a Tarragona en comunicació la més ràpida y directa possible, ab aquelles comarcas que per la seva producció y riquesa fessin afliur la major concurrencia al nostre port.

Iniciaren aquestes importantsíssimes qüestions lo senyor Caballé, representant del Centre Industrial en la Junta d'Obras del Port y'l senyor Fábregas, diputat provincial. Y en la mateixa intervingueren ab entusiasme lo senyor Maese, ingenier director de las Òbras del Port, yls vocals senyors Pallarès, Virgili, Cuervo, comandant del Port, Boada y Orovi, vis-president aquest darrer d'aquella Corporació, y als qu'estèm segurs secundaran ab no menys entusiasme los demés vocals que no pogueren assistir a l'esmentada sessió.

Pera la realisació d'alguna de les solucions apuntadas, se va convinquer en estudiar lo modo de ressuscitar l'antic projecte del ferrocarril Tarragona, Valls y Balaguer, que podrà oferir gran perevidre, d'arribar-se a construir la gran vía internacional Noguera-Pallaresa, ja que d'aquest modo, empalming ab la línia Noguera-Pallaresa, fóra Tarragona lo port intermediari entre França y sa colònia argentina, quina importància pera Tarragona no és necessari ponderar, porque salta a la vista.

Pera conseguir aqueix fi, y una vegada tots convencuts de la bondat del projecte, se parlá d'afavorir la seva realisació, y donat que les lleys ho permetin, ab la quantitat de pessetas 250.000, prenen totes las precaucions y garantías degudas pera la seva bona inversió.

Tal és molt sintetisat, lo succeit en la darrera sessió de la Junta d'Obras del Port, y que sem públich ab molt gust, perquè creyem que aquestes iniciatives, a la curta o a la llarga, han de portar grans y profitosos resultats.

Lo regionalisme a València

Los diaris de la ciutat del Turia nos donan detallat compte de la vellida inaugural de curs de l'antiga associació «Rat Penat».

Descriuen la solemnitat de l'acte; s'ocupan de les poesies llegidas y de l'entusiasme que despertaren, així com de les composicions musicals que's varen executar, concedint finalment especialíssima importància al discurs que pronuncià'l president don Faustí Barberà.

Aquest discurs pronunciàt en valencià, per ser aquest l'idioma oficial de la corporació, vár versar sobre'l regionalisme.

Un acreditat diari, *La Voz de Valencia*, s'ocupa del discurs del senyor Barberà en los següents termes:

«Calificó de ataques injustos los que se han dirigit al regionalisme, del qual dijo que no es novedad llevada al público por el mercantilismo literario, puesto que la seriedad con que le profesan pueblos diferentes é intelectuales de todo el mundo, rechazan tal interpretación.

Tampoco quiere que se le confunda con el federalismo, porque éste no puede prescindir del pacto bilateral, però si de los datos históricos y etnográficos y de las tradiciones con-

servadas desde el reparto de naciona-lidades á que dió lugar el fraccionamiento del poderío romano por la invasió de los bárbaros del Norte; y precisamente el regionalisme defiende con calor estas tradiciones, como hermoso legado declarado útil y beneficioso por la experiencia de los siglos.

Dijo que el regionalismo podrá ser, alguna vez, como quiere Pi Margall, estado transitorio para el federalismo, pero en modo alguno le cree escalón obligado.

Rechazó con gran calor la especie de que sea el regionalismo antihispano y filibusterio; porque precisamente las épocas de su dominación entre nosotros están señaladas en la historia como las de nuestra mayor grandeza y poderío, á pesar de que nuestros soberanos se titulaban reyes de Aragón, de Navarra, de Castilla, condes de Barcelona, del Rosellón, etc., etcétera.

Confesó que existen catalanistas exaltados; pero confia en que la reflexión y la calma se impondrán el dia en que los políticos españoles contesten á estas aspiraciones del país con determinaciones conciliadoras y no con calumnias, desprecios y reales órdenes insensatas que, en concepto del orador, eran lo verdaderamente antinacional y filibusterio.

Dijo que deben despreciarse las invectivas de cuantos combaten el regionalismo calificándole de neurosis propagada por imitación, y de pujos románticos; porque su universalidad y permanencia al través de los siglos, le ponen á cubierto de tales acusaciones.

Cree, por el contrario, que el regionalismo es esperanza de reconstrucción nacional y aspiración digna de aceptarse por los verdaderos patriotas. Halla muy notoria la universalidad del regionalismo, y en comprobación cita las naciones que más ó menos evidentemente abrigan tales aspiraciones. Recuerda que Francia, con ser la nación más unitaria, puesto que ha conocido el cesarismo despotico de Luis XIV, y el individualismo revolucionario de Rousseau, no obstante, su rey San Luis cortó el nudo opresor del feudalismo, e impulsó la creación de comunidades y el desarrollo de las asociaciones gremiales; y en el día pululan sentimientos regionalistas en todo el Mediodia de Francia; desde Burdeos á Marsella.

En igual sentido analizó á Rusia, Italia, Alemania, Austria-Hungría, Dinamarca, Bélgica, Holanda, Luxemburgo, Suecia, Noruega, Grecia, Turquia, Escocia, Irlanda, Asia, África y las Américas, para concluir afirmando que el regionalismo, por su extensión geográfica, es verdaderamente universal. Atribuyó tan amplia generalización á su mismo origen, porque teniendo por base la familia y la comunidad, nada de extraño tiene que el amor de los seres queridos, el de las tradiciones religiosas é históricas y el de la lengua, lleven al hombre al amor de la religión propia.

Pasando ya al regionalismo español, dijo que Valencia siente estas tendencias, y ninguna sociedad como Lo Rat-Penat está en el caso de impulsarlas y dirigirlas, y debe hacerlo, con la seguridad de que al acometer una empresa tan patriótica, demostrará que es Corporación al dia, prá-

tica, de finalidad bien definida y que, por el contrario, si solo profesase un valencianismo circunstancial y platónico, si tuviera por norma la inacción, es seguro que llevará el castigo reservado á la indolencia en el terreno fisiológico, esto es, tras la quietud la atrofia y tras la atrofia la muerte.»

Comentaris

Desagrafits!

La comissió de Barc'ona després d'entregar al Rey l'exposició que redactà en Maragall contra'l decret de en Romanones, s'ou rebuda per en Silvela, qui donà expansió á la bilis que's assumptos de Catalunya li produiren l'altra vegada que sigué al poder, dirigint als comissionats o més ben dit, la nostra terra, algunas inculpacions per lo malament que li agrairem lo que's proposava fer a favor nostre.

Aquesta sortida'm vá fer donar molts trets al cervell, buscant los beneficis que l'hereu de'n Cánovas féu a Catalunya o intentà fer, y francament no'm recordo de res. Ara si en Silvela creu devíam agrairli tot allò que prometé junt ab Polavieja y que després nos ho quedá a deurer, com acostuma a succeir ab totes las promeses dels polítics de Madrid, ja és una altra cosa, y en aquest cas té rahó l'home: som uns desagrafits, y com a tals no som mereixedors que s'anul·l' Decret d'en Romanones, perque això segons Silvela no seria polítich, y ademés lo tal decret està virtualment derogat per las explicacions que en Romanones donà en lo Congrés.

Siempre lo mateix! L'amor propi o l'orgull sobreposat a la rahó y a la justicia; perquè s'il Decret se coneix que no es just, ¿qué costa de derogarlo ab quatre paraulas? L'excusa de las explicacions no passa, perquè no tenen forsa jurídica; una llei se desfa ab una altra llei y lo mateix passa ab los Reals decrets, may ab explicacions.

Ja veurán com lo Decret no será derogat perque no siga dit que ha triomfat la protesta de Catalunya. Aquí ni ab rahó ni sense rahó, nos la donarán may; som gent que no agraim que's prometin y ns enganyin.

Nos ab nos

Tal vegada'l Sr. Pallarès y algunos regidors cregueren que l'alerta que donavam en lo nostre número passat respecte a lo que's proposavan fer en la Junta municipal los elements caciquistas, era un excés de precaució o de zel per part nostra; però ara ja s'haurán convenuts que no es la pasió lo que's fa parlar, sinó'l coneixement de la *sans façon* que'l caciquisme ha empleat y empleará sempre, fins que l'arranquem de sòca y arrel.

Després d'ésser rebutjada per lo Ajuntament la proposició d'aument de sòu a l'Inspector d'Ensanxe, després del mal efecte que la tal proposició produí a Tarragona, semblava que ja no se'n tenía de parlar més; però ls que s'ho pensaren, pensaren malament, puig aprofitant los caciquistas l'ausència d'en Pallarès y altres regidors, acordaren aumentar 300 pessetas a l'esmentat inspector, qual inspecció's redueix a fer cada any lo padró de la contribució d'Ensanxe, que ab lo poch o gens que ara s'edifica, lo d'un any se copia pera l'altre, y llests, total vuit días de feina, y encara n'hi posèm set de massa, que costan a la pubilla dos mil pessetas anyals. La veritat és que dues mil pessetas més o menys en un presupuesto de 45.000, de las quals no més ne quedan unes 20.000 pera obras, no ve d'aquí.

Repetim una vegada més, que en assumptos d'interès públic prescindim sempre de personalitats. Tant és així que malgrat haver considerat sempre qu'el tal empleo era completement inútil, a més d'altres cosetas, may n'havém dit una paraula; però l'atrevidament dels caciquistas volguen afavorir a un empleat en desmerit de tots los altres, ha fet que tornessim per la rahó. L'empleat en qüestió potser se mereix, no las dues mil pessetas, sinó molt més, que això no ho discutim; però lo que si creyem és que la plassa d'Inspector d'Ensanxe s'ha d'amortistar a la primera oportunitat, per inútil. Tal vegada'l's vocals associats D. Lluís Aris y don Tomás Rossell, que votaren l'aument, no opinaran com nosaltres, però.....

* * *

Lo dilluns Junta municipal afavorint a un amich. Dimecres sessió ordinaria ab un nou favor pera un altre amich, nomenantlo poter-interventor de l'Escorxador. Los caciquistas portaven com sempre'l seu candi-

dat y malgrat ésser los menys, guanyaren per 10 vots entre 25 votants. Aquest resultat no'n ha sorprès, perquèls caciquistas sempre obran de la mateixa manera: moltes promeses, molt bonas paraules, però quan se tracta d'escombrar, may escombran cap a la casa dels altres. Fan com aquell apotecari d'Olot, que prèu per prèu s'ho quedava ell.

De seguir las cosas com fins ara, los caciquistas serán amos de fer y de desfer en l'administració del poble. Per alguna cosa coparen la comissió de Gobernació, y las altres de més importància, gracias al republicà-torista, que confiant que's de *La Opinió* li portarán la república de avuy a demà, los serveix en tot y per tot. Allavors ja diguerem que s'havia fet una etzegallada y una injusticia, y lo que ara succeeix no són més que las naturals conseqüències.

Com los nostres amichs no han anat a l'Ajuntament pera aumentar lo nombre d'assilats de la casa ni pera perpetuar los desgabells de l'administració municipal, ni a nosaltres nos importa poch ni molt que emplein a en Pau o en Pere, sempre que s'igan inteligents y honrats, no'n hi amonèm gayre per si's nostres amichs fan la feina sols o acompañants. La qüestió principal és que la feina sigui bona pera que després puguin presentarla devant de Tarragona y exclamar ab lo cap alt: *señors, havèm complert ab lo nostre devoir*.

Al Sr. Pallarès y als regidors federales los havèm tractat sempre ab molta benevolènsa, perquè no havèm d'upat may, ni creyem que d'upat ningú, de la bona fe que's guia; però aquesta mateixa bona fe ha fet que més d'una vegada abusessin d'ells los caciquistas, precisament de qui més tindrian que desconfiar. Recordin lo que vá passar quan lo nomenament d'alcalde y lo que han fet desd'allavors, que respondrà de lo que farán d'aquí endavant. Ja diguerem que treballan d'*oculis* pera enderrocar a Pallarès y creguin que si no ho logran serà perquè no podrán. Bons són ells pera gastar escrúpuls.

Tot això, vol dir que's enemics més grans que tenen los federales y també nosaltres, són los caciquistas, perquè aquests representan en ideas y procediments la política vella, la corrompuda, la separatista—y diem separatista per haver separat d'Espanya l'inmens imperi colonial que teníam—mentres que's autonomistes, nomenen federales o catalanistas, volèm la política nova,honrada que fassí una Espanya gran, rica y civilizada.

Nostra tasca, que seguirà fins arribar a port, serà l'escombrar de tot arréu la política vella, y *los que la representan*. En aquest viatje nos serà molt grat que's accompanyin tots los que substancialment pensin com nosaltres.

CARITAT

Acabada ja nostra tasca referent a la Diputació, fent resaltar lo que fa, lo que d'eu deixar de fer y de lo que d'eu cuidar per cumplir ab son deber satisfer las aspiracions de tota la província que són: principalment gaudir del benestar que proporciona l'higiene, la salut y a l'ensems l'ospitalitat quan un és vell, pobre, invàlit, boig o malalt de qualsevol malaltia, o quan necessita de la beneficència provincial per obrir los ells a la primera llum, abandonat per pares desnaturalists o bé fora de lligitímat matrimoni; recordem també que hem demostrat los gravissims inconvenients per las tremendas omissons legals cometades per l'Ajuntament en lo que's refereix a l'assistència dels pobrets malalts, tant en lo servei de metges y medicinas com en lo referent als aliments, y després d'acabada aquella tasca y recordar aquellas demonstracions, analisem que hem lograt ab nostra campanya moralizada, higènica-sanitaria y fins econòmica.

Per part de la Diputació què hem lograt? Res més que una esperança més o menys llunyana, de que'l poble se cansi d'aguantar lo jou de diputats ineptes per qualsevol cosa que no sigui: fer política xorca y merament personal, que no conduceix més que al descredít y bancarrota que actualment en la província, per empatis de política patim, y que cansat de tanta ineptitud y desastrosa administració, enderroquin als actuals per posarli als que tinguin las condicions de valua, capacitat, posició y honradeza que deixó esmentadas en los articles anteriors.

Y per part de l'Ajuntament, què hem lograt ab nostra campanya? Un pregó de l'Alcaldia dient que vagin a donar lo seu nom los pobres que's considerin tals, per poguer formar la

llista de pobres que ordena'l R. D. de 14 de Juny de 1891, un ensaig de reunió de la comissió d'higiene en la que diuen se va pendre l'acord de no consultar lo colegi de metges sobre lo que seria més convenient fer, per portar a cap lo servei benèfic-sanitari als malalts pobrets de Tarragona y enviar un ofici al colegi d'apotecaris demandant no sé què, com crech que ningú ho sab, ja que segons tinch entès, los apotecaris reunits segons se diu, lo senyor president va cuidar oficiosament de retornar dit ofici a la seva procedència, perquè si ho creyan convenient, ne fessin un altre que's apotecaris poguessin entendre, estudiar y degudament constatar.

Així va quedar la cosa; potser no hauria passat així si haguessin consultat al colegi de metges que si, per alguns, ès una corporació inútil, per mi dech, haver de dir que no participo de la mateixa opinió, abans al contrari, crech que de la consulta a aquella corporació, la comissió d'higiene n'hauria tret, no direm llissons, però si molts, bons y sans consells en prò de la justicia, de la caritat, y, sobre tot, en profit dels malalts pobrets de la ciutat.

Però en fi; sigui d'això lo que s'gui, com sembla que d'ensà que'm ocupó de la Diputació y no de l'Ajuntament, aquest torna a fer l'orni, procuraré d'exondirlo una mica per lograr lo que de justicia correspon a tots los tarragonins en general y especialment als tarragonins pobrets y malalts, que si la llei no's li olvidats, los hi té en cambi qui ve obligat a cumplir y fer cumplir la llei.

No m'oposo a que per l'Alcaldia s'ordenin las cridas que's vulguen ab l'objecte de fer las llistas dels pobres, però si que haig de fer present que l'Ajuntament no necessita d'aquests medis per saber qui té dret y qui no, a ser inclòs a la llista de pobres, y encara diré més, tinch la convicció íntima de que si la llista's forma de tots y sols los que han acudit a l'exigació de la crida, a las llistas no estarán todos los que son, ni todos los que estén lo serán. Això vol dir que l'Ajuntament dèu formar las llistas de pobres de bona fe y ab los datos que li sobran, y únicament dèu deixar, com la llei deixa, la porta oberta per las reclamacions (art. 5.º del R. D. de 1891) als que per error involuntari de l'Ajuntament s'hagin omitit.

Tampoc m'oposo a que la comissió d'higiene opini que no necessita consultar al colegi mèdic, ni jo soch qui ha de trobar estrany tal procedir, donchs estich acostumat a veure, a personas o corporacions políticas-administratives, desbarrar en qüestions d'higiene y sanitat per no cridar, o no atendre, a las entitats o persones tècniques en aytals assumptos; però com sigui que porto demostrar fins a la evidència que l'Ajuntament falta a la llei, perjudicanta tots en general y als pobrets en particular, vulguo o no vulguir, esposaré las reformas que se imposan a Tarragona en aquest sentit, dintre del seu estat econòmic, y atenent a totes las circumstancies especials de la ciutat, sempre inspirantme en lo verdader espírit de justicia y caritat.

A. RABADÀ

(Seguirà)

En obsequi dels presos del Vendrell

Diumenge passat, dia 14, se celebrà en nostra vila un sopar íntim en obsequi dels senyors

Pastillas Morelló

Comissións y Representacións

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANGERS

Centre d'Informació Comercial

experimentada per son deslliurament.

Verament conmoguts los obsequis de veure un acte de tanta germania; lo senyor Antón Sala en nom propi, en lo de sos fills y demés companys de presó, remercià l'obsequi de que era objecte, y enaltint a nostra estimada vila, digué que no sabia com pagar las atencions y deferencias que totas las classes socials de la població li havian tingut durant la seva estada a la presó de Tarragona.

Acte seguit y per aclamació dels presents fou nomenat soci honorari del Centre Català.

En fi, tant obsequiats com obsequiant, estaven poch menys que embadalits devant de tan tendre germania, aixecantse sumament satisfets tots y fent vots pèra qu'el company Jaume Serra pugui passar lleugerament la seva indisposició.

Vendrell 16 desembre de 1902.

Repartició de premis

Seguint la costum establet des de sa fundació, lo «Colegi provincial» celebrà lo prop-passat diumenge la hermosa festa de la repartició de premis entre'l ls deixebles més aixerits; a quinà festa tinguerem en alta estima poguer assistir, no com a mers curiosos o pera cumplir senzillament un deber d'informació, sinó perquè quelcom nos hi lliga, perquè cada vegada que assistim a tan simpàtica festa, nos sembla que donèm satisfacció a nostre esperit, desitjós de fruir d'aprop aquella lluita pel saber que tants cops nos havia fet glatir y que ab tant d'anhel era esperada com plae nos produïa'l dia que's celebrava. No té rès d'estranys: a l'igual que l'amich X de *La Cruz*, jo també n'era deixeble del «Provincial»; per això m'ha d'esser permès qu'en fassí algún elogi de dit Colegi y del seu director mossen Arrufat, qu'es l'ànima d'aquell camp d'operacions ahont hi està entaulada una verdadera lluita entre'l saber y l'ignorancia.

Lo gran Saló d'actes del «Provincial» estava plé de gom a gom quan nosaltres hi arribarem. A la presidència hi egerem al Dr. D. Salvador Tarín, en representació de l'Excm. senyor Arquebisbe; lo primer tinent de alcalde D. Rafael Cañellas, en representació del senyor batlle; lo comandant de somatèns senyor Maldonado, y'l director del Colegi mossen Arrufat; ocupant llochs de preferència los senyors Mir, escriptor públic y Catedràtic de Comèrs; Rossell, concejal; Hurtebis, Bibliotecari de la Diputació; Cluet y Delclos, distingits mestres públics; Roca, secretari de la Junta provincial d'Instrucció; Nogués, ilustrat professor de l'Institut General y Tècnich, senyors professors del Colegi y alguns altres que en aquests moments no recordém.

Tocà la música, s'hi llegiren poesias, se repartirenn los premis, y'goig y l'alegria sembla que li haguessin tirat á graps per demunt d'aquella munio de noys que's movian sempre somrients y satisfets de poguer recullir en tan solemne festa'l fruit de sos treballs del curs passat.

Preocupa avuy dia a tothom, hastà que may hi havien pensat, lo estat anèmic de l'instrucció a Espanya. Hem arribat a admirarors y a avergonyirnos de lo poch que sabèm en comparació d'altres països. Poble que eternament se troba tan discontent de si mateix sembla que hauria d'haverse modificat preocupantse seriosament de l'educació dels seus fills y encorajant a persistir en sa dificil tasca als que com mossén Arrufat, sosté un centre de cultura ahont hi derrotà tot quant creu que ha de ser en bé de l'educació y de l'ensenyança.

Nosaltres cada cop que visitèm lo Provincial experimentèm un gròs benestar: allí l'ordre y la disciplina presideixen tots los moviments; allí cadascú compleix ab son deber del mejor modo que desitjar se puga; allí a l'entusiasme dels professors respon l'aplicació dels deixebles, a les iniciatives dels mestres, la bona voluntat dels alumnes; allí tots co-

peran a l'aniquilament de l'ignorancia, enemich que cada noi porta identificat ab si mateix a l'entrar a la escola y que després lo deixa aclaparat al margepèu al sortir de la mateixa.

D'aquí nostra coral enhorabona al Director y professors del «Colegi Provincial» per l'èxit que representa la festa del diumenge, puig revela una immillorable organització en totas las classes y una bondat tal en las enseñanzas, que portant totas las assignatures fins al límit del cumpliment, fa que tots los noys arribin als exàmens, que són la primavera escolar, carregats ab un sens fi de flairosas flors.

P.

D'ART

Son tan pocas las manifestacions d'art que s'efectuan a Tarragona, que quan pér etzar n'hi alguna, gayre bé no'n hi sabèm avindrer; y això no succeeix perquè aquí no hi hagi notables artistas y *amateurs* distingits que puguin donar ben sovintet gayas mostras d'art tarragoní... és que l'ensoportim ho invadeix tot, *voila tout*.

Si l'amich Hermenegild Vallvé, no fos de casa, li posariam pels núvols los dos quadrets que darrerament ha exposat en l'aparador de casa Brull; però a nosaltres no'n està bé, no fas cas qu'algún maliciós atribuigués las justas alabansas, a ensabonada de amich, quan en realitat los quadrets de referència son dignes dels més enlairats mereixements. L'avi vellant al nim malalt, és d'una expressió coprenedora, d'una justesa de línies extraordinaria, just de color, y sobre tot, dibuixat de ma mestra. L'altre quadret representa un vellot contant rondallas a la quixxala.

S'il primer està tot imprègnat d'un tò melangós, lo segon es plè de llum y de vida; aquell vellot, tenint embadalits als noyets, és d'una simplicitat qu'encanta, correctament prèst del natural ab l'escrupulositat que acostuma en Vallvé.

Los dos quadrets són dues joyas, que acreden una vegada més lo seguir pinzell d'en Vallvé. Aquest no cridarà l'atenció dels *intelligents* sense intel·ligència, que s'estasian devant certas produccions del modernisme mal dibuixadas y plenes de vermill, vert o groch, sense la suavitat de color ni de llum dels que, devots de la natura, cercan en la realitat los assumptos peral's seus quadros. Serà poch si si vostès volen; però devant d'un quadret ben dibuixat, ahont la naturalesa hi visqui, quedo extasiat, mentres qu'altres, qual mèrit s'ha de buscar en l'estravagancia, no'm diuen rès.

Una encaixada, amich Vallvé, y fins a un altra, que desitjo siga prompte.

E. ROSSELL.

Sants de la setmana

Diumenge, 21 Desembre.—(Abans +)—St. Tomás ap.—Dilluns, 22.—Sts. Zenon sold. y Demetri mr.—Dimarts, 23.—Sta. Victoria vg. y mr.—Dimecres, 24.—Sts. Delfi b. y Tarsila vg. (Vigilia, Dejuni.)—Dijous, 25.—La Nativitat de Nostre Senyor Jesucrist.—Divendres, 26.—(Abans ☩)—St. Esteve proto-mr.—Dissape, 27.—St. Joan ap. y evang.

Quaranta horas: continúan a l'Iglésia de St. Agustí y dimarts comensaran a l'Iglésia de la Santíssima Trinitat.

NOVAS

Regna gran discontent entre la major part dels propietaris d'aquesta ciutat, ab motiu d'haverse comensat baix amenasas d'embarcament las gestions peral' cobro dels arbitres d'una pila d'anys enrera. La propietat que ha sofert en aquests darrers temps una depreciació tremenda, veu que una nova calamitat li cau a sobre en forma d'arbitres, quina legalitat és molt diiscutible y quin cobro no pot ésser més inopòrtu.

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals y anti-asmàtics que's des prenen mentren van desfentse per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.**

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Sixto Villalba.—TARRAGONA

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÀ

ex deixeble de l'minent Dr. Áqua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTÍAS DE LA PELL Y MALALTÍAS CRÒNICS

CONSULTA DE 11 A 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º

Avís al públic!!

Per cada lluira de turrons de Massapá, Yema, Crocán y de fruita, se regalarà una botella de *Anís Sant Geroni* a tot client que's digne visitar durant les festes de Nadal, la

CONFITERIA «LA MARIPOSA»

DE

ISIDRO ANGLÉS Y FILI

Carrer Major, 2.—TARRAGONA

Trobarán també'l verdader y llegítim **Turró de Jijona** com lo d'Alacant a l'inífm preu de 1'60 pessetas los 400 grams.

EN VENDA Á PREU MÓDICH

La casa núm. 4 del carrer del Portalet, d'aquesta ciutat.

Informarà lo Notari D. Simó Gramunt.

Sant Agustí, 19, 1.er

S'attendrà

o vendrà l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions per poderhi instalar calsevol industria.

L'entermetat del virtuós rector de Lilla arrià a inspirar tals cuidados, que'l dilluns passat li foren admistrats los sagraments.

Sense que'l malalt hagin desaparecut, tenim la satisfacció de consignar que'l malalt sembla haver experimentat alguna millora, que desitjèm continui fins a la completa curació.

Avuy tindrà lloch la tradicional fira de viram en la plassa de las Cols, que sembla serà important, atesos los remats qu'ahir se veyan ja pels carrers.

Tenim lo gust de participar a nosaltres llegidors de que ja's trova completament restablert de la llarga y penosa enfermetat que venia sufrint, nostre distingut amich lo digne beneficiari d'aquesta santa Iglesia Catedral y Director de l'Acadèmia Jurídica, lo Dr. D. Francesch Duarte y Sahagún.

Hem rebut lo núm. 2 del «Boletín Municipal Tarragonense», portaveu del Consultori Jurídich-Administratiu.

Compté treballs adequats a l'indole de la publicació.

Lo Consistori dels Jochs Florals pera 1903 ha quedat constituit per los senyors Joseph Franquesa y Gomis, Joan Maragall, Martí Genís Aguilar, Frederic Rahola, Pere Viñal (de Perpinyà) y Antoni Bori y Fontestà y com a suplents Ramón E. Bassegoda, Jacinto Laporta, Claudi Planas y Manel Rocamora.

Acabat lo plazo d'admissió de composicions obtant als dotze premis oferts en lo certamen que celebrarà'l Seminari Pontifici de Tarragona en conmemoració del Jubileu de Lleó XIII, s'ha reunit la comissió organizadora peral' nomènement del Jurat.

Lo número de composicions rebudes ascendeix a setanta sis.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtit espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

Per Londres y Newcastle ou Tyne, sortirà d'aquest port lo dia 30 de Desembre'l vapor **San Fulgencio**, admetent càrrega y passatgers.

Son agent: D. Joseph M. Ricomá.

Per Valencia, Alacant, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva, los dijous de cada setmana.

Directament pera **Cette** sortidas setmanals tota època del any.

S'admet passatge y càrrega a nolis reduits. S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galatas, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: D. Antoni Más y March

Tarragona, Plaça d'Olivella, 1, Tarragona, Teléfono núm. 34

Comp². Cartagenera Navegació

Pera Londres y Newcastle ou Tyne, sortirà d'aquest port lo dia 30 de Desembre'l vapor **Antoni Roca**, son capitá Company, admetent càrrega y passatgers pera dits ports.

Son agent: D. Joseph M. Ricomá.

Per Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Galicia, Asturias, Santander y Bilbao, sortirà d'aquest port lo dia 23 del corrent el vapor **Antoni Roca**, son capitá Company, admetent càrrega y passatgers pera dits ports.

Son agent: D. Joseph M. Ricomá.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS 9,

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

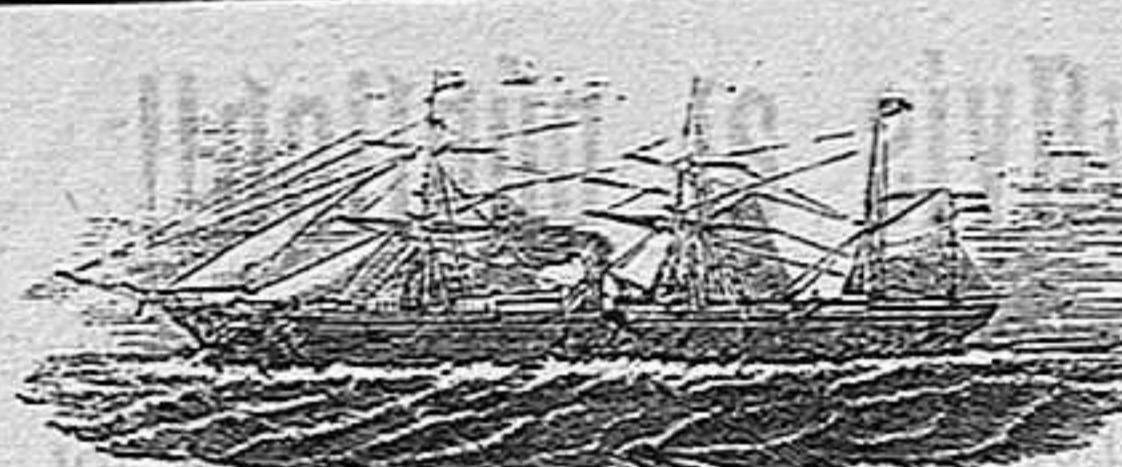
Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrufulacronica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presentan pera aquests cassos, vaig ensenyar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de **Ciòro-anèmia**, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de gana y de forces, vaig prescriureli lo **Xarop Climent marca SALUD**, y foren asombrosos los resultats, doncs, en poc temps cobrà appetit y forces y se li regularisaren las reglas.—**Dr. Letamendi**.

Ovi Lecitina Giol

Serveys de la Compañía Trasatlántica
DE
BARCELONA

Líneas de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORTE.—Lo dia 19 de Diciembre sortirà de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **C. de Cadiz**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirme y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 26 de Diciembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y carga pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línea de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Diciembre sortirà de Barcelona y lo dia 15 de Cadiz, lo vapor **Leon XIII**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla de Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y carga pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línea de Filipinas.—Lo dia 6 de Diciembre sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjas, lo vapor **Isla de Luzón**, directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línea de Buenos Aires.—Lo dia 2 Diciembre sortirà de Barcelona, l'3 de Valencia, l'5 de Malaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **P. de Satrustegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y carga pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord á Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línea de Canarias.—Lo 17 de Diciembre sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant á Barcelona per Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y Valencia.

Línea de Fernando Poó.—El dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor **Fernando Poó**, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línea de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dijous y dissabtes. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se á son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras,

Aygues minero-medicinals

TARRAGONA

Droguería Plana
Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complet assortit de drogues, sulfat y primeras materias pera abonsos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.—Tarragona

Se donan conferencies de tots los cursos de las Facultats de Dret y Ciencias socials y Filosofia y Lletres, comprendent en aquesta darrera les seccions corresponents a les tres llicenciaturess.

Lo curs, com en anys anteriors, començarà dia 1.er d'Octubre, com així ho disposa l'art. 3.er del Reglament.

S'admeten alumnes internes y externs.

L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director **D. Francesc Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVESA

de primera qualitat, se serveix á prèus reduïts en l'acreditat establecimiento

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y prèus econòmics.

Ayqua naf SERRA

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónic. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre Establiment de begudas

DE
JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

TEMPORADA D'ISTIU

Espumosos refreshs de taronja, plátano, vainilla, llímò, maduixa, etz., á 10 cént. Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de les més acreditadas marcas á prèus econòmics. Se serveix á domicili.

CLINICA DENTAL

DE
D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU
PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.—Tarragona

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extracciós sense dolor. Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 24
Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trencadures.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirurgia y a Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que han tingut ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son catálech com per los prèus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

La veritable propaganda

és farà usant tots los catalans l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS
químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS
organico-químichs propis pera plantacions preparantols també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuenir destinarse. Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS
QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.er—TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraiguis de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota prova al devall d'un canoló.

Ademés, també té uns vanos ab una pintat tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer melló, aproposí per regalos;

causen gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són mol, barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci lucratiu

Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada á l'extracció de materias fecals, pel sistema «INODORO».

Daran rahó á l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

DE
Miquel Melendres

Sabó desde 0·20 ptas., 0·22 y hasta 0·38 la lliura.

Se serveix á domicili.

Vilamitjana, 9, (Pla de la Sèu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

En aquest antic taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant à obres, que'n treballs artístichs-decoratius y de luxe.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical

de Tarragona

EN LO

SALÓ AYNÉ

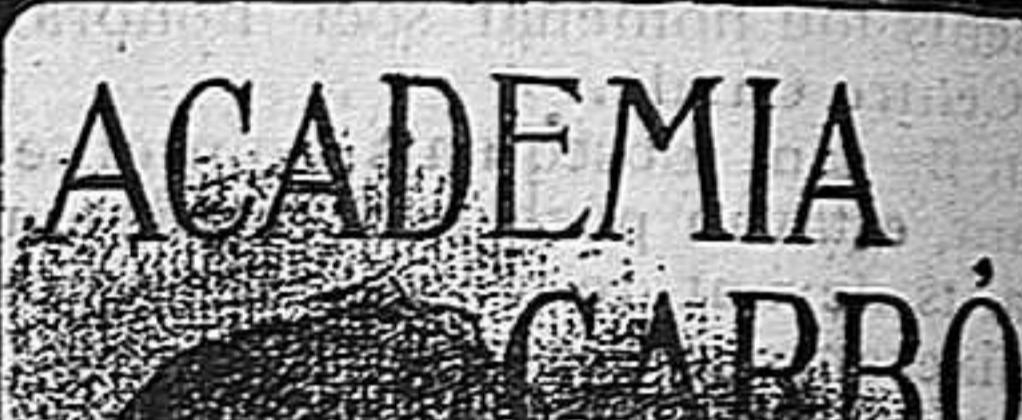
Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er del pròxim Octubre quedará obert lo curs de 1902 a 1903.

Horas de classe

Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.

Noys: de 6 a 8 de la nit.

ACADEMIA
CAPRÓ
DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quarts de non del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues á les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplasters, emploacions y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessses y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'arades y bògits pera ondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta

Fora..... 1 »